

1901130403010001
EXAMINATION FEBRUARY-MARCH 2024
MASTER OF ARTS (THIRD SEMESTER)
SANSKRIT CLASSICAL LITERATURE (PROSE)
PAPER-XI-LEVEL 1

[Time: As Per Schedule]

[Max. Marks: 50]

Instructions:

1. Fill up strictly the following details on your answer book

a. Name of the Examination : **MASTER OF ARTS (THIRD SEMESTER)**

b. Name of the Subject : **SANSKRIT CLASSICAL LITERATURE (PROSE) PAPER-XI-LEVEL 1**

c. Subject Code No : **1901130403010001**

2. Sketch neat and labelled diagram wherever necessary.

3. Figures to the right indicate full marks of the question.

4. All questions are compulsory.

Seat No:

--	--	--	--	--	--

Student's Signature

Q.1 નીચેના પ્રશ્નોના ટૂંકમાં જવાબ આપો (કોઈપણ પાંચ)

10

- (1) વત્સવંશમાં કુબેરને કેટલા પુત્રો હતા ? કયા કયા?
- (2) બાણે દશવિલ શિવના સ્વરૂપના નામ લખો.
- (3) ગોષ્ઠી એટલે શું ? ગોષ્ઠીના ચાર નામ લખો.
- (4) હર્ષવર્ધન કઈ સદીમાં થઈ ગયા ?
- (5) બ્રહ્મા કોને ઠપકો આપે છે ? શા માટે?
- (6) બાણના માતા-પિતાના નામ આપો.
- (7) હર્ષચરીતના કેટલા ઉચ્ચવાસ છે? પ્રથમ ઉચ્ચવાસનુ નામ આપો.

Q.2 (અ) નીચેના ગદ્યખંડનો ગુજરાતીમાં અનુવાદ કરો. (કોઈપણ બે)

8

- (1) नहि कोपकलुषिता विमृशति मतिः कर्तव्यमकर्तव्यं वा । कुपितस्य प्रथमन्धकारिभवित विद्या ततो भ्रुकुटिः । आदाविन्द्रयाणि रागः समास्कन्दति चरमचक्षुः । आरम्भे तपो गलति, पश्चात्स्वेदसलिलम् । पूर्वमयशः स्फुरति, अनन्तरमधरः । कथं लोकविनाशाय ते विषपादपस्येव जटावल्कनि जातानि । अनुचिता खल्वस्य मुनिवेषस्य हारयष्टिरिव वृत्तमुकता चित्तवृत्तिः ।

- (2) अथ तां तथाशप्तां सरस्वतीं द्रष्टा पितामहो भगवान्कमलोत्पत्तिलग्रमृणालसुत्रामिव धवलयज्ञोपवीतिनीं तनुमुद्वहन् उद्रगच्छअंगुलीयकमरकतमयुखुलताकलापेन त्रिभुवनोपप्लप्रशमकुशापीडधारीणेव दक्षिणेन करेण निवार्य शापकलकलम्, अतिविमलदीर्घैर्भाविकृतयुगारम्भसुत्रपातमिव दिक्षु पातयन् दशनकिरणैः सरस्वतीप्रस्थानमंगलपटहे नेव पुरयत्राशाः स्वरेण सुधीरमुवाच - ब्रह्मन्, न साधुसेवितोडयं पंथाः येनासि प्रवृत्तः ।
- (3) ईत्युक्त्वा शिरःकम्पशीर्यमाणबन्धविशरारोरुन्मिषत्पिगलिमनो-जटाकलापस्यरोचिषासिंच्वन्निवरोषदहनद्रवेणदशदिशः कृतकालसंनिधानाभिवान्धकारितललाटपटट्टपदामन्तकान्तः पुरमण्डपत्रभंगमकरिकांभ्रुकुतिमाबध्नन्, अतिलोहितेनचक्षूषाडमर्षदेवतायैस्वरुधिरो पहारमिव प्रयच्छन्, निदर्यदष्टदशनच्छमयपलायमानामिव वाचं रुन्धन्दता शूच्छलेन ।
- (4) सर्वेषु च तेषु शापभयप्रतिपन्नमौनेषु मुनिष्वन्यालापलीलया चावधीरतिकमलसंभवे, भगवती कुमारी किंचीदुन्मुकतबालभावे भूषितनवयौवने वयसि वर्तमाना, गृहीतचामरप्रचलदभुजलता पितामहमुपवीजयन्ती, निर्भर्त्सनताडनजातरागाभ्यामिव स्वभवारुणाभ्यां पादपल्लवाभ्यां समुद्रासमाना, शिष्यद्वयेनेव पदक्रममुखरेण नूपुरयुगलेन वाचालितचरणयुगला मदनणगरतोरणस्तम्भविभ्रमं बिभ्राणा जडधाद्वितयम् ।

(બ) સંદર્ભ સમજાવો. (કોઇપણ એક)

5

- (1) કાલકૂટવિષસ્પર્શજાતમૂર્છાગમામિવ ।
 (2) કથેવ ભારતી યસ્ય વ્યાપનોતિ જગત્ત્રયમ્ ।

Q.3 શ્રી બાણના મિત્રમંડળ વિશે વિસ્તૃત યર્ચા કરો.

13

અથવા

કવિ બાણની શૈલી હર્ષચરિતમને આધારે લખો.

Q.4 ટૂંકનોંધ લખો. (ગમે તે બે)

14

- (1) વાત્સ્યાયન વંશ વર્ણન
 (2) બાણની વિદ્વતા
 (3) બાણનુ પ્રકૃતિ વર્ણન
 (4) દુર્વાસાએ સરસ્વતીને આપેલો શ્રાપ

*****